

Ο ΚΙΝΕΖΟΣ ΑΝΑΡΧΙΚΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΜΠΑ ΚΙΝ (BA JIN)

Ο Κινέζος συγγραφέας Μπα Κιν (Ba Jin, 1904 - 2005) υπήρξε μεταξύ των υποψηφίων για το βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας και ένας από αυτούς που αξίζουν μεγαλύτερης προσοχής για τον πολιτικό και πολιτιστικό βίο του.

Γεννημένος από πλούσια οικογένεια, έφθασε στο Παρίσι το 1927 και, αργότερα, έγινε μέλος μιας ομάδας Κινέζων αναρχικών. Δημοσίευσε πολλά βιβλία για τον αναρχισμό και τις σημαντικές του προσωπικότητες. Επιπλέον, μετέφρασε στα κινέζικα εργασίες των Κροπότκιν, Ρεκλύ, Γκόλντμαν, Μπέρκμαν και Ρόκερ και έγραψε βιβλία για τους Σάκκο και Βαντσέτι και Ντουρούτι, για τη Ρωσική και Ισπανική Επανάσταση και για την 1η Μάη και τους μάρτυρες του Σικάγου.

Ήταν, επίσης, ένας από τους πιο γνωστούς εκπροσώπους της κινεζικής λογοτεχνίας και του αναρχισμού.

Σε ηλικία 15 χρόνων είχε την ευκαιρία να διαβάσει την μπροσούρα του Κροπότκιν «Προς τους Νέους» (που μεταφράστηκε από τον παλιό αναρχικό Λι Σιν Τσενγκ) και ενθουσιάστηκε. «Σ' αυτό το είδος γραφής βρήκα τις λέξεις που επιθύμησα, αλλά για τις οποίες ήμουν απληροφόρητος... Έβαλα το βιβλίο κάτω από το μαξιλάρι μου και το διάβαζα κάθε νύχτα με μια καρδιά που έτρεμε, κλαίγοντας και γελώντας καθώς το διάβαζα».

Στο έργο του «Απάντηση στους συκοφάντες μου», το 1928, έγραψε: «Ο αναρχισμός είναι η ζωή μου. Εάν έχω βρει πνευματική ειρήνη μερικές φορές στη ζωή μου, την οφείλω στην αναρχική ψυχή μου. Δεν υπήρξε ποτέ και δεν θα υπάρξει ποτέ μια μόνο στιγμή, από τώρα μέχρι το θάνατό μου, που δεν θα είμαι αναρχικός».

Περιέγραψε την Έμμα Γκόλντμαν ως πνευματική του μητέρα και είπε γι' αυτήν: «Μου φανέρωσε την ομορφιά του αναρχισμού».

Ο αναρχισμός και η λογοτεχνική του αξία είχαν ως αποτέλεσμα τα γραφτά του να γίνουν γνωστά αμέσως σε όλο τον κόσμο. Είναι ο πλέον αναγνωρισμένος και ευρέως διαβασμένος συγγραφέας της κινεζικής λογοτεχνίας. Στη Μόσχα, τυπώθηκαν 165.000 τόμοι του έργου του.

Ο Μπα Κιν, όμως, έπεσε σε δυσμένεια μετά τη νίκη του «κομμουνισμού» στην Κίνα, επειδή, όπως πάντα, οι πρώτοι που υπέστησαν τις συνέπειες των «προλεταριακών» νικών ήταν οι αναρχικοί, παρά την αποφασιστική και κρίσιμη συμβολή τους στην υπόθεση της επανάστασης. Και έτσι, ο αναρχικός Πα Κιν, υποβλήθηκε συστηματικά σε πλύση εγκεφάλου και τα γραφτά του έγιναν αντικείμενο αυστηρής λογοκρισίας, σβήνοντας κάθε τι που είχε οποιαδήποτε σχέση με τον αναρχισμό. Δεδομένου ότι οι «ατμομηχανές» του «κομμουνισμού» και του μαοϊσμού δεν μπόρεσαν να κάνουν τους ανθρώπους να ξεχάσουν τον

συγγραφέα αυτό, τον ανάγκασαν να ξαναγράψει όλες τις εργασίες του σύμφωνα με τις ανάγκες του νέου μαοϊκού Ευαγγελίου.

Το πραγματικό όνομά του ήταν Λι Πεί Κιν, αλλά για συναισθηματικούς και πολιτικούς λόγους, επέλεξε το Μπα Κιν, επειδή αποτελείται από την πρώτη συλλαβή του ονόματος Μπακούνιν και την τελευταία συλλαβή του ονόματος Κροπότκιν, κάτι που δείχνει μια σαφή αναφορά στον αναρχισμό. Από τα έργα του Κροπότκιν, διάβασε και εκτίμησε το «Προς τους Νέους» και την «Ηθική» και έκανε αρκετές μεταφράσεις των έργων του Ρώσου αυτού φιλοσόφου.

Με τις απειλές και τη βία, το «κομμουνιστικό» καθεστώς της Κίνας απέσπασε από τους συγγραφείς τη διαβεβαίωση ότι τα έργα τους θα αναθεωρούνταν καταλλήλως και ότι θα προσφέρονταν ξανά στο κοινό, σε πολυτελείς εκδόσεις. Και έτσι υπάρχει μια πολυτελής έκδοση των έργων του Μπα Κιν, σε δεκατέσσερις τόμους, στο διάστημα 1958-1962.

Η αναθεώρηση και η αυτολογοκρισία άρχισαν με τα μικρά έργα και τα μυθιστορήματα του Μπα Κιν. Στις πρώτες εκδόσεις, οι πρωταγωνιστές ενήργησαν σύμφωνα με τις αναρχικές ιδέες, ενώ αναφέρονται αποσπάσματα από γνωστά κείμενα του αναρχισμού, τα οποία ο Μπα Κιν γνώριζε πολύ καλά. Στις «αναθεωρημένες» εκδόσεις, κάτω από την καθοδήγηση του καθεστώτος, όλα αυτά εξαφανίστηκαν. Στα απομνημονεύματά του, που αναθεωρούνται και που διορθώνονται από τη μαοϊκή «κομμουνιστική» δικτατορία, η Έμμα Γκόλντμαν, όχι μόνο δεν είναι πλέον η πνευματική μητέρα του αλλά δεν υπάρχει καν. Οκτώ πρωταγωνιστές σε ένα από τα μυθιστορήματά του δεν αναφέρονται πλέον στην Γκόλντμαν, σχετικά με το ζήτημα της ελεύθερης αγάπης, ενώ στην πρώτη έκδοση αυτό αναφέρεται επανειλημμένα.

Σε ένα άλλο βιβλίο, το διάσημο απόσπασμα του Μπακούνιν, «Το δημιουργικό πνεύμα είναι επίσης καταστρεπτικό», εξαφανίστηκε, ενώ, με τον ίδιο τρόπο, ο Λι Ναν-Χσινγκ δεν προσέφερε τα «Απομνημονεύματα ενός επαναστάτη» του Κροπότκιν στους φίλους του αλλά ένα άλλο βιβλίο.

Η αυτολογοκρισία είναι δυσκολότερη όταν πρόκειται για θεωρητικά έργα και ιδέες και οι αναρχικές ιδέες καταστάληκαν απλώς από την έκδοση των πλήρων εργασιών του. Η λέξη αναρχικός εξαφανίστηκε από τους δεκατέσσερις τόμους και τις δέκα χιλιάδες σελίδες που αποτελούν τα έργα του. Μόνο μια φορά, σε μια σημείωση στο δέκατο τόμο, αναφέρεται ότι ο Μπα Κιν ανήκε σε μια αναρχική οργάνωση αναρχικών στο Τσενγκτού και ότι ο ίδιος θρηνεί για το ότι υπήρξε αναρχικός στη νεότητά του. Ποιος, αυτός, που έκανε τον αναρχισμό εργασία της ζωής του!

Ο ορισμός «αναρχικός», όμως, κατορθώνει να περάσει από το δίκτυο της λογοκρισίας, με την υπόθεση Σάκκο και Βαντζέτι. Αναμφίβολα, με την έγκριση της ιεραρχίας, η υπόθεση αυτή αποτελεί ένα κακόφημο πορτρέτο της Αμερικής που καταδικάζει δύο αθώα άτομα στην ηλεκτρική καρέκλα.

Σε κάποια από τα έργα του εμφανίζεται το όνομα του Μπαρτολομέο Βαντζέτι, με τον οποίο αλληλογραφούσε ο Μπα Κιν. Μετέφρασε, επίσης, Μπέρκμαν, κάτι το οποίο τον παρακίνησε να γράψει τριακόσιες σελίδες του έργου «Από την κεφαλαιοκρατία στον αναρχισμό». Ούτε τα κείμενα στα οποία υπερασπίζει και δοξάζει τους αναρχικούς της Ισπανικής Επανάστασης, μια νεκρολογία του για Μπουεναβεντούρα Ντουρούτι ή οι μεταφράσεις του των έργων του Ρούντολφ Ρόκερ, εμφανίζονται στην έκδοση αυτή των απάντων του.

Αλλά με το θρίαμβο των «κομμουνιστών», οι επιλογές που του προσφέρθηκαν ήταν, είτε θάνατος είτε εγκατάλειψη των αναρχικών ιδεών. Επέλεξε (αναγκάστηκε να επιλέξει) την τελευταία, παρουσιαζόμενος πλέον όχι ως αναρχικός συγγραφέας, ότι ξέχασε το παρελθόν του και την ιδεολογία που του παρείχε τόσο μεγάλη γνώση και συμφωνώντας να μην αντισταθεί περαιτέρω. Διορίστηκε έτσι πρόεδρος διαφόρων λογοτεχνικών και πολιτικών οργανώσεων και συμμετείχε σε πολλές αντιπροσωπείες σε ξένες χώρες. Πάντως, ποτέ δεν έγινε μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος. Μετά από το θάνατο του Μάο και την εξαφάνιση της «Συμμορίας των τεσσάρων», μάλλον, είτε του επιτράπηκε να ταξιδέψει είτε ήρθη ο κατ' οίκον περιορισμός που του είχε επιβληθεί.

Με 19 μυθιστορήματα, 18 ιστορικές εργασίες, 7 αυτοβιογραφικά κείμενα, 14 απολογισμούς των ταξιδιών του, 27 μεταφράσεις (από γαλλικά, αγγλικά, ισπανικά, γερμανικά, ιαπωνικά και ιταλικά) και τις χιλιάδες των άρθρων του, είναι υποψήφιος για το βραβείο Νόμπελ στη λογοτεχνία.

*** Το κείμενο αυτό γράφτηκε από τον Γκιουζέππε Γκαλζεράνο και δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα της Γαλλικής Αναρχικής Ομοσπονδίας «Le Monde Libertaire» («Ο Ελευθεριακός Κόσμος»), No 470, 13 Ιανουαρίου, 1983.**